

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Булган сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ДОА-2023/21/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Чойбалсан хот

2023 он

Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,

Тэргүүлэх аудитор: Б.Болортуул

Утас: 7058-4203, Цахим хаяг: bolortuulb@audit.gov.mn

Аудитын менежер: И.Сэмжидмаа

Утас: 7058-4207, Цахим хаяг: semjidmaai@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Д.Нармандах

Утас: 7058-4207, Цахим хаяг: narmandakhd@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

---

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт .....
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл .....
3. Аудитын илрүүлэлт .....
4. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл .....

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

**ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

7 дугаар баг, Хэрлэн сум, Дорнод аймаг, 21000
ЗДТГ-ын II байр, Утас/Факс: 7058-4203

2023.01.24 № 184

танай _____-ны № _____-т

Г БУЛГАН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
Б.МӨНГӨНЧИМЭГ ТАНАА

Г Хязгаарлалттай дүгнэлт Г

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Булган сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Булган сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовн баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторовн ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бараа материалын тооллого хийж, үр дүнг хэлэлцэн баталгаажуулаагүй нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.2-т "Хөрөнгө, төлбөр тооцооны тооллогыг дараах тохиолдолд заавал хийнэ", 12.2.1-т "жилийн санхүүгийн тайлан гаргахын өмнө", 22 дугаар зүйлийн 20.2.6-д "эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах" гэсэн заалттай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлангийн толилуулга, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллага үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулахтай холбоотой тодорхой бус байдал үүсээгүй болно.

Аудитын гол асуудал

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор санхүүгийн сахилга батыг мөрдөж, ил тод байдлыг хангах, үр ашгийг нэмэгдүүлэх, үрэлгэн байдлыг хязгаарлах бодлогыг баримтлан ажиллаагүй байна.

011020157

Бусад асуудлын хэсэг

Булган сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 1 зорилго, 8 зорилтын хүрээнд 129 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр тусгаж, гүйцэтгэлийн үнэлгээний төлөвлөгөөг аймгийн Засаг даргын тамгын газраас 88.5 хувиар дүгнэсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.БОЛОРТУУЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	162,769,485.00	153,808,785.00
33	АВЛАГА	4,400,000.00	-
335	Бусад авлага	4,400,000.00	-
3351	Байгууллагаас авах авлага	4,400,000.00	-
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	158,369,485.00	153,808,785.00
354	Хангамжийн материал	34,586,561.00	30,025,861.00
35420	Аж ахуйн материал	841,050.00	841,050.00
35470	Бусад хангамжийн материал	33,745,511.00	29,184,811.00
35600	Мал амьтад	123,782,924.00	123,782,924.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	937,360,045.10	1,191,523,045.46
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	937,360,045.10	1,191,523,045.46
392	Биет хөрөнгө	930,736,295.18	1,185,168,820.58
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	464,678,190.61	464,678,190.61
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(24,062,761.81)	(31,599,447.13)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	106,854,934.00	155,454,934.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(73,975,742.40)	(90,741,394.08)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	99,944,638.05	116,101,518.05
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(63,857,035.46)	(72,288,919.96)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	53,605,384.00	52,679,090.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(37,055,834.53)	(39,532,439.22)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	541,725,289.33	835,166,527.33
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(137,120,766.61)	(204,749,239.02)
393	Биет бус хөрөнгө	6,623,749.92	6,354,224.88
39301	Програм хангамж	1,697,200.00	1,697,200.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(845,050.08)	(1,114,575.12)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	5,771,600.00	5,771,600.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,100,129,530.10	1,345,331,830.46
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	4,400,000.00	-
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	4,400,000.00	-
413	Өглөг	4,400,000.00	-
4136	Бусад өглөг	4,400,000.00	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	4,400,000.00	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,095,729,530.10	1,345,331,830.46
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,095,729,530.10	1,345,331,830.46
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	581,162,917.26	581,162,917.26
51101	Өмч: - төрийн	581,162,917.26	581,162,917.26
512	Хуримтлагдсан үр дүн	406,300,530.13	655,902,830.49
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	296,783,733.24	406,300,530.13
51220	Тайлант үеийн үр дүн	109,516,796.89	249,602,300.36
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	108,266,082.71	108,266,082.71
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,100,129,530.10	1,345,331,830.46

**БУЛГАН СУМЫНМ ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН 2022 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН,
ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	577,046,298.00	800,027,098.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	150,123,950.00	344,545,318.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	150,123,950.00	344,545,318.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	150,123,950.00	344,545,318.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	375,000.00	444,600.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	149,748,950.00	344,100,718.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	426,922,348.00	455,481,780.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	28,440,148.00	13,432,380.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	28,440,148.00	13,432,380.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	398,482,200.00	442,049,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	398,482,200.00	442,049,400.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	451,701,431.85	543,265,491.22
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	451,701,431.85	523,211,491.22
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	399,246,393.85	423,328,745.35
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	245,115,523.00	224,093,002.97
210101	Үндсэн цалин	245,115,523.00	192,193,734.97
210102	Нэмэгдэл	-	21,509,643.00
210104	Урамшуулал	-	10,389,625.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	33,477,095.00	35,776,996.16
210201	Тэтгэврийн даатгал	23,359,440.00	24,406,936.04
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,171,100.00	4,590,049.45
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,610,884.00	1,960,009.34
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	471,692.00	438,223.96
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,863,979.00	4,381,777.37
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/		
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	5,544,842.00	6,586,637.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,478,662.00	1,911,427.00
210302	Түлш, халаалт	2,866,180.00	4,175,210.00
210303	Цэвэр, бохир ус	200,000.00	500,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	19,350,220.00	21,071,380.00
210401	Бичиг хэрэг	4,805,000.00	5,275,100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	9,830,140.00	13,326,380.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,198,000.00	-
210404	Ном, хэвлэл	300,000.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	300,000.00	120,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,375,000.00	1,499,900.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	542,080.00	850,000.00
2105	Нормативт зардал	-	154,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	-	154,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,000,000.00	2,761,700.00
210604	Урсгал засвар	6,000,000.00	2,761,700.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,016,000.00	4,508,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,016,000.00	4,508,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	805,992.00	2,991,748.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	720,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	350,000.00	287,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	206,992.00	373,948.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	99,000.00	110,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	150,000.00	1,500,000.00

**БУЛГАН СУМЫНМ ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН 2022 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН,
ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ**

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	86,936,721.85	125,385,281.22
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,184,118.00	20,292,170.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	68,752,603.85	105,093,111.22
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	52,455,038.00	99,882,745.87
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	11,653,320.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	-	11,653,320.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	52,455,038.00	88,229,425.87
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	52,455,038.00	88,229,425.87
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	20,054,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	20,054,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	-	20,054,000.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	125,344,866.15	256,761,606.78
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	15,828,069.26	7,159,306.42
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	2,188,069.26	2,584,306.42
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	13,640,000.00	4,575,000.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(15,828,069.26)	(7,159,306.42)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	109,516,796.89	249,602,300.36

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	427,297,348.00	455,926,380.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	375,000.00	444,600.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	375,000.00	444,600.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	375,000.00	444,600.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	375,000.00	444,600.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	426,922,348.00	455,481,780.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	28,440,148.00	13,432,380.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	28,440,148.00	13,432,380.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	398,482,200.00	442,049,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	355,732,200.00	442,049,400.00
132004	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих / орон нутгийн төсөв/	42,750,000.00	-
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	383,923,348.00	418,326,380.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	383,923,348.00	418,326,380.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	331,468,310.00	318,443,634.13
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	245,115,523.00	229,829,140.97
210101	Үндсэн цалин	245,115,523.00	193,105,597.97
210102	Нэмэгдэл	-	26,333,918.00
210104	Урамшуулал	-	10,389,625.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	33,477,095.00	30,040,858.16
210201	Тэтгэврийн даатгал	23,359,440.00	21,164,039.29
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,171,100.00	2,094,934.44
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,610,884.00	1,958,006.32
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	471,692.00	438,576.38
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,863,979.00	4,385,301.73
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	5,544,842.00	6,586,637.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,478,662.00	1,911,427.00
210302	Түлш, халаалт	2,866,180.00	4,175,210.00
210303	Цэвэр, бохир ус	200,000.00	500,000.00

**БУЛГАН СУМЫНМ ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН 2022 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН,
ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ**

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	18,933,140.00	17,096,380.00
210401	Бичиг хэрэг	4,805,000.00	3,250,100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	9,830,140.00	12,196,380.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,198,000.00	-
210404	Ном, хэвлэл	300,000.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	300,000.00	150,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,500,000.00	1,499,900.00
2105	Нормативт зардал	-	154,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	-	154,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,000,000.00	3,561,700.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	800,000.00
210604	Урсгал засвар	6,000,000.00	2,761,700.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,016,000.00	4,508,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,016,000.00	4,508,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	805,992.00	2,991,748.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	720,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	350,000.00	287,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	206,992.00	373,948.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	99,000.00	110,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	150,000.00	1,500,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	19,575,718.00	23,675,170.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	19,575,718.00	23,675,170.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	52,455,038.00	99,882,745.87
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	11,653,320.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	-	11,653,320.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	52,455,038.00	88,229,425.87
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	52,455,038.00	88,229,425.87
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	43,374,000.00	37,600,000.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	43,374,000.00	37,600,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	43,374,000.00	37,600,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	43,374,000.00	37,600,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	22,640,000.00	37,600,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	20,734,000.00	-
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(43,374,000.00)	(37,600,000.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	-
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	581,162,917.26	108,266,082.71	296,783,733.24	986,212,733.21
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	581,162,917.26	108,266,082.71	296,783,733.24	986,212,733.21
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	109,516,796.89	109,516,796.89
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	581,162,917.26	108,266,082.71	406,300,530.13	1,095,729,530.10

**БУЛГАН СУМЫНМ ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН 2022 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН,
ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ**

D01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	581,162,917.26	108,266,082.71	406,300,530.13	1,095,729,530.10
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	581,162,917.26	108,266,082.71	406,300,530.13	1,095,729,530.10
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0.00	0.00	0.00	0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	249,602,300.36	249,602,300.36
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	581,162,917.26	108,266,082.71	655,902,830.49	1,345,331,830.46

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	442,349,400.00	355,319,472.97
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	400,149,400.00	317,719,472.97
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	371,458,800.00	305,011,254.13
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	270,303,500.00	228,093,140.97
210101	Үндсэн цалин	270,303,500.00	193,105,597.97
210102	Нэмэгдэл	-	26,333,918.00
210104	Урамшуулал	-	8,653,625.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	36,491,000.00	30,040,858.16
210201	Тэтгэврийн даатгал	25,678,800.00	21,164,039.29
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,162,400.00	2,094,934.44
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,703,000.00	1,958,006.32
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	540,700.00	438,576.38
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,406,100.00	4,385,301.73
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	6,600,000.00	6,586,637.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,000,000.00	1,911,427.00
210302	Түлш, халаалт	3,000,000.00	4,175,210.00
210303	Цэвэр, бохир ус	600,000.00	500,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	15,700,000.00	15,700,000.00
210401	Бичиг хэрэг	3,250,000.00	3,250,100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	10,800,000.00	10,800,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ари	150,000.00	150,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,500,000.00	1,499,900.00
2105	Нормативт зардал	1,400,000.00	154,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,400,000.00	154,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,561,700.00	3,561,700.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	800,000.00	800,000.00
210604	Урсгал засвар	2,761,700.00	2,761,700.00
2107	Томилот, зочны зардал	4,670,000.00	4,508,000.00
210702	Дотоод албан томилот	4,670,000.00	4,508,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6,796,000.00	2,991,748.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,078,000.00	720,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	600,000.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	500,000.00	287,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	600,000.00	373,948.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	150,000.00	110,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,796,000.00	1,500,000.00
210807	Газрын төлбөр	72,000.00	-

**БУЛГАН СУМЫНМ ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН 2022 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН,
ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ**

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,936,600.00	13,375,170.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	24,936,600.00	13,375,170.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,000,000.00	-
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	28,690,600.00	12,708,218.84
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	1,054,898.84
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	-	1,054,898.84
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	28,690,600.00	11,653,320.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	28,390,600.00	11,653,320.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	300,000.00	-
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	42,200,000.00	37,600,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	42,200,000.00	37,600,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	42,200,000.00	37,600,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	442,349,400.00	356,648,000.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	442,349,400.00	356,648,000.00
122005	Орон нутгийн төсвөөс	442,349,400.00	356,648,000.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	28,440,148.00	13,432,380.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	28,440,148.00	13,432,380.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	28,440,148.00	13,432,380.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	-	1,736,000.00
210104	Урамшуулал	-	1,736,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	-	1,396,380.00
210402	Тээвэр, шатахуун	-	1,396,380.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	28,440,148.00	10,300,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	28,440,148.00	10,300,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	28,440,148.00	13,432,380.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	28,440,148.00	13,432,380.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	28,440,148.00	13,432,380.00

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 30.8 сая төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс 0.8 сая төгрөгийн 3 төлбөрийн акт тогтоож, 30.0 сая төгрөгийн 1 албан шаардлага тус тус хүргүүлсэн.

3.1 Төлбөрийн акт

1. Байр ашиглалтай холбоотой тогтмол зардлаас 0.5 сая төгрөгийн цэвэр ус худалдан авч батлагдсан төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах;” гэж заасныг зөрчсөн, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.1-д “байгууллагын цахилгаан, дулааны эрчим хүч, цэвэр усны хэрэглээг хэмнэх;” гэж заасантай нийцэхгүй.
2. Нормын хувцас, зөөлөн эдлэлийн зардлаас цөлийн шар гутал худалдан авч шууд зардлаар бүртгэн тайлагнасан байна. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1-д "Цэргийн алба хаагч, прокурор, гадаадын иргэний хяналтын улсын байцаагч, гаалийн улсын байцаагчаас бусад албан хаагч төсвийн болон

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

**БУЛГАН СУМЫНМ ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН 2022 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН,
ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ**

байгууллагын хөрөнгөөр дүрэмт хувцас худалдан авахыг хориглоно" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

- Бичиг хэргийн зардлаас байгууллагын аварга ажилтан шалгаруулан өргөмжлөл, тууз худалдан авч шагнаж, урамшуулан төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан нь Төрийн хэмнэлтийн хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.3-д "хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох"-ыг хориглосон заалтыг зөрчсөн байна.

3.2 Албан шаардлага

- Сумын ЗДТГ-ын даргын 2022 оны А/08 дугаар тушаалаар томилогдсон ажлын хэсгийн бараа материалын тооллого хийсэн, үр дүнг хэлэлцэн баталгаажуулсан ажлын тайлан байхгүй нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.2-т "Хөрөнгө, төлбөр тооцооны тооллогыг дараах тохиолдолд заавал хийнэ", 12.2.1-т "жилийн санхүүгийн тайлан гаргахын өмнө", 22 дугаар зүйлийн 20.2.6-д "эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

/Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Запруулсан		Запруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Аудитын явцад зарлуулсан алдаа гараагүй болно.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дүн	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Байр ашиглалтай холбоотой тогтмол зардлаас цэвэр ус худалдан авсан	1	500.0	1	500.0	-	-	-	-	-	-	-	-
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэлийн зардлаас цөлийн шар гутал худалдан авч шууд зардлаар бүртгэн тайлагнасан	1	154.0	1	154.0	-	-	-	-	-	-	-	-
Бичиг хэргийн зардлаас байгууллагын аварга ажилтан шалгаруулан өргөмжлөл, тууз худалдан авч	1	180.0	1	180.0	-	-	-	-	-	-	-	-

**БУЛГАН СУМЫНМ ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН 2022 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН,
ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ**

шагнаж, урамшуулсан												
Сумын ЗДТГ-ын даргын 2022 оны А/08 дугаар тушаалаар томилогдсон ажлын хэсгийн бараа материалын тооллого хийсэн, үр дүнг хэлэлцэн баталгаажуулсан ажлын тайлан байхгүй байна.	1	30,025.9	-	-	1	30,025.9	-	-	-	-	--	-
Дүн	4	30,859.9	3	834.0	1	30,025.9	-	-	-	-	--	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Зөрчил илрээгүй	-	-	-	-	-	-	-	-
Дүн	-	-	-	-	-	-	-	-
Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Байр ашиглалтай холбоотой тогтмол зардлаас цэвэр ус худалдан авсан	1	500.0	1	500.0	-	-	-	-
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэлийн зардлаас цөлийн шар гутал худалдан авч шууд зардлаар бүртгэн тайлагнасан	1	154.0	1	154.0	-	-	-	-
Бичиг хэргийн зардлаас байгууллагын аварга ажилтан шалгаруулан өргөмжлөл, тууз худалдан авч шагнаж, урамшуулсан	1	180.0	1	180.0	-	-	-	-
Дүн	3	834.0	3	834.0	-	-	-	-
Нийт дүн	3	834.0	2	834.0	-	-	-	-